

Aphis chloris Koch.

According to the author's observations these Aphides appear exclusively on subterraneous parts of *Hypericum perforatum*. More than thirty oviparous females were collected in October, whereas no males could be found.

Aphis pimpinellae Kalt.

Apterous and alate viviparous females were found on *Pimpinella saxifraga* in August 1928.

Liosomaphis berberidis Kalt.

Oviparous females were observed several times during the second half of October and the first half of November 1929, whereas only a single specimen of alate male was found during this period. Namely, it was gathered on November 13-th — among more than 50 oviparous females.

From the Department of Entomology of the Government Institute for Agricultural Research,
Pulawy, Poland.

Wykaz chrząszczów okolic Przemyśla

Uzupełnienia do dotychczasowych wykazów oraz rodzina: *Chrysomelidae*.

[Verzeichnis der Käfer der Umgebung von Przemyśl
Ergänzungen und die Familie: *Chrysomelidae*].

Tab. III.

podał

T. TRELLA.

CARABIDAE¹⁾.

Bembidion bipunctatum L. ± a. *bipunctatum* Heer.

Thalassophilus longicornis Strm. a. *atratus* nov.²⁾.

Badister bipustulatus Fbr. a. *lacertosus* Strm.; *bip.* + a. *microcephalus* Steph. (Wyk.: Sil.); *sodalis* Dft. + v. *dorsiger* Dft. (Wyk.: Sil.).

¹⁾ P. P. E. V. pg. 68—73; IX. pg. 33.

²⁾ *Thalassophilus longicornis* Strm. a. *atratus* m. Przedplecze i pokrywy czarno-brunatne.

Dromius # *planifrons* nov.¹⁾; *angustus* Brull. + v. *bescidicus* Reitt.²⁾, Brylince (Wyk.: Sil.; Mazur: Krakowskie).

Demetrias imperialis Grm. # a. *interruptus* Schilsk.

STAPHYLINIDAE³⁾.

Acidota cruentata Mnnh.

Dexiogya corticina Er. # a. *thoracica* nov.⁴⁾.

NITIDULIDAE⁵⁾.

Heterostomus pulicarius L.; *pul.* a. *cinereus* Heer.

Epuraea distincta Grm.⁶⁾ a. *4-notata* nov.⁷⁾.

*Meligethes*⁸⁾ *rufipes* Gyll.; *lumbaris* Strm.; *coracinus* Strm.; *cor.* a. *pumilus* Er.; *cor.* # a. *epuraeoides* Reitt.; *aeneus*

¹⁾ *Dromius planifrons* m. Głowa i przedplecze, za wyjątkiem szerokiej, rdzawo-brunatnej smugi wzduż podstawy, smolisto-czarne, pokrywy czarno-brunatne, wzduż szwu i brzegów nieco jaśniejsze; rożki, głaszczki i nogi rdzawe, strona brzuszna nieco ciemniejsza. Czoło gładkie, co najwyżej o kilku niewyraźnych zmarszczkach w okolicy oczu. Przedplecze prawie tak szerokie, jak długie, o brzegach bocznych przy podstawie lekko wyciętych, prawie równoległych, tworzących z podstawą kąty proste. Pokrywy o płytowych brózdkach, w trzeciej i szóstej brózdce o czterech większych punktach. Long. 6 mm.

Zajmuje pośrednie stanowisko między *Dr. agilis* Fbr. a *angustus* Brullé; od obu różny ciemniejszym zabarwieniem; do pierwszego zbliża się ilość punktów w brózdkach, do drugiego gładkiem czołem; ilość punktów jednak mniejsza niż u pierwszego, większa aniżeli u drugiego. Kształtem przedplecza przypomina poniekąd *Dr. cordicollis* Vorbr; od *Dr. longulus* Friv. różny gładkiem czołem i ilością punktów w brózdkach.

Dwa okazy wysiane późną jesienią z wilgotnego mchu na pniu jodłowy w lesie brylineckim.

²⁾ Mój okaz różni się od opisanego przez Reitter'a brakiem niewyraźnej, jaśniejszej plamy na grzbiecie; sądzę, że rozstrzygają tu przedewszystkiem wymiary przedplecza.

³⁾ P. P. E. VIII. pg. 75–88; IX. pg. 33.

⁴⁾ *Dexiogya corticina* Er. a. *thoracica* m. Obok głowy i piątego pierścienia odwłokowego, też przedplecze brunatno-czarne.

⁵⁾ P. P. E. II. pg. 110–112; VIII. pg. 131; IX. pg. 34.

⁶⁾ Zwyk 30 okazów tego rzadkiego chrząszcza znalezłem w kwietniu w lesie brylineckim na białawych żagwiach, porastających zeszchniętą iwę.

⁷⁾ *Epuraea distincta* Grm. a. *4-notata* m. Obie ciemne smugi poprzeczne pokryw tak rozszerzone, że jasne pozostają tylko boki przedplecza, barki, brzegi i końce pokryw, plamka poza połową tychże i plama w części przedniej (mniej lub więcej wyraźnie ku przodowi rozwidiona). Tab. III. Fig. 1.

⁸⁾ P. P. E. pg. 110, uw. 1.

Fbr.; *aen.* a. *coeruleus* Mrsh.; *viridescens* Fbr.; *vir.* a. *azureus* Heer; *sympyti* Heer; *corvinus* Er.; *subrugosus* Strm.; *maurus* Strm.; *ovatus* Er.; *brachialis* Er.; *picipes* Strm.; *ochropus* Strm.; *bunnicornis* Strm.; + *atramentarius* Foerst.; (Wyk.: Sil.); *difficilis* Heer; *viduatus* Strm.; *vid.* + v. *aestimabilis* Reitt. (Wyk.: Sil. Bor.); *pedicularius* Gyll. *assimilis* Strm.; *distinctus* Strm.; *rosenhaueri* Reitt.; *tristis* Strm.; *planicus* Heer; *lugubris* Strm.; *lug.* v. *gagatinus* Er.; *egenus* Er.; *erythropus* Gyll.

CRYPTOPHAGIDAE¹⁾.

Atomaria + *plicata* Reitt. (Wyk.: Sil.), Sierakośce 1 V w wypławach Wiaru; *pl.* # a. *nigra* nov.²⁾ z typową.

EROTYLIDAE³⁾.

Tritoma subbasalis Reitt. # a. *confluens* Semen. (= ? *subtransversa* Reitt.), Gruszów, z typową.

PHALACRIDAE⁴⁾.

Olibrus # *baudueri* Flach. Sierakośce, skoszony z ziół wśród żwirowisk Wiaru; *corticalis* Pnz. + a. *assimilis* Flach.; (Tenenb.: Warszawskie); *affinis* Strm.

Stilbus oblongus Er. # a. *rauterbergi* Reitt.

LATRIDIIDAE⁵⁾.

Enicmus + *brevicollis* Thoms. (Wyk.: Carp. or.).

MYCETOPHAGIDAE⁶⁾.

Mycetophagus multipunctatus Fbr. ± a. *fasciatus* nov.⁷⁾; *fulvicollis* Fbr.⁸⁾ a. *salicis* nov.; # a. *quercus* nov.

¹⁾ P. P. E. II. pg. 113–115; VIII. pg. 131; IX. pg. 34.

²⁾ *Atomaria plicata* Reitt. a. *nigra* m. Czarna, rożki i nogi ciemno-brunatne, kolana i stopy rdzawo-czerwone.

³⁾ P. P. E. II. pg. 115; VIII. pg. 131; IX. pg. 34.

⁴⁾ P. P. E. II. pg. 115–116; VIII. pg. 132.

⁵⁾ P. P. E. II. pg. 116–117; VIII. pg. 132; IX. pg. 34.

⁶⁾ P. P. E. II. pg. 117–118.

⁷⁾ *Mycetophagus multipunctatus* Fbr. a. *fasciatus* m. Plamki przednie pokryw połączone w jednociągłą smugę poprzeczną tak, iż na jasnym tle przedniej, prawie trzeciej części tychże, pozostaje ciemną okolicą tarezek i co najwyżej para niewyraźnych plamek bocznych. Tab. III. Fig. 2.

⁸⁾ Jako typowe uważałem ubarwienie pokryw u *Mycetophagus fulvicollis* Fbr.

Litargus connexus Geoffr. ± a. *medioiunctus* Pic; *con.* ± a. *6-notatus* nov.¹⁾.

CISIDAE²⁾.

Cis festivus Gyll.; *castaneus* Mell.

COCCINELLIDAE³⁾.

Hippodamia 7-maculata Deg. a. *berulae* Wse.

Adalia bipunctata L. ± a. *lunigera* Wse.

Coccinella 7-punctata L. + *externepunktata* Wse (Wyk.: Sil.); *10-punctata* L. a. *lutea* Rossi, *10-p.* + a. *loricata* Wse (Tenenbaum: Warszawskie); *10-p.* + a. *trigemina* Wse (Tenenb.: Warszawskie); *10-p.* + a. *dorsonotata* Wse (Tenenb.: Warszawskie); *conglobata* L. a. *pineti* Wse.

Anatis ocellata L. + a. *biocellata* Wse (Wyk.: Sil.); *oc. a. böberi* Cederh.⁴⁾; *oc.* + a. *subfasciata* Wse (Tenenb.: Zamojskie).

Propylaea 14-punctata L. + a. *angularis* Sajo (Tenenb.: Ojców); *14-p.* + a. *palustris* Sajo (Tenenb.: Ojców); *14-p.* a. *biflexuosa* Wse; *14-p.* a. *bifasciata* Walt. = a. *friwaldszkyi* Sajo; *14-p.* # a. *walteri* Walt.

Scymnus abietis Payk.

DRYOPIDAE⁵⁾.

Riolus cupreus Müll. v. *erichsoni* Kiesw.

złożone z dwu żółtych smug poprzecznych i bocznej plamki między niemi. Tab. III. Fig. 3 b.

— plamka boczna łączy się z przednią smugą poprzeczną, smugi rozszerzone a. *salicis* m. Tab. III. Fig. 3 a.

— plamki bocznej brak, smugi zwężone a. *quercus* m. Tab. III. Fig. 3 c.

Z 13-tu posiadanych okazów przypada na poszczególne aberacje: a. *salicis* — 1; *fulvicollis* — 10, a. *quercus* — 2.

¹⁾ *Litargus connexus* Geoffr. a. *6-notatus* m. Z przedniej smugi poprzecznej zachowuje się tylko podłużna plama barkowa, tylna smuga zredukowana do dwóch drobnych plamek, plamy na końcu pokryw brak. Tab. III. Fig. 4.

²⁾ P. P. E. II. pg. 118.

³⁾ P. P. E. II. pg. 120—122; IX. pg. 35.

⁴⁾ Mój okaz *Anatis ocellata* L. a. *böberi* = a. *vulgaris* Wse + a. *nana* Grädl., brak mu bowiem punktów: 5, 8, 10.

⁵⁾ P. P. E. VI. pg. 186.

ELATERIDAE¹⁾.

Agriotes obscurus L. ± a. *cinnamomeus* Buyss.
Hypnoidus tenuicornis Grm.

EUCNEMIDAE²⁾.

Eucnemis capucina Ahr. ± a. *suturalis* nov.³⁾.

BUPRESTIDAE⁴⁾.

Dicerca alni Fisch. + a. *nigricans* Schilsk., Gruszów 25 V na usychającym grabie (Tenenb.: Warszawskie); podawana z Tyrolu i południowych Niemiec, wczesna pora znalezienia wskazywałaby, że jest to odmiana borealna względnie górska.

Agrilus viridis L. a. *fagi* Ratz.

LYMEXYLIDAE⁵⁾.

Hylecoetus dermestoides L. a. *morio* Fbr.

HYLOPHILIDAE⁶⁾.

Phytobaenus amabilis Sahlb. Kopyśno, 9 VI skoszony na łące śródlesnej.

MELANDRYIDAE⁷⁾.

Tetratoma ancora Fbr. ± a. *insignis* nov.⁸⁾.

CERAMBYCIDAE⁹⁾.

Acmaeops collaris L. ± a. *nigricollis* Muls.

Leptura 4-fasciata L. a. *latifasciata* Tenenbaum; *arcuata* Pnz. ± a. *mediodijuncta* Pic.

¹⁾ P. P. E. IV. pg. 92—93; VIII. pag. 133; pg. 36.

²⁾ P. P. E. IV. pg. 94; VIII. pg. 133.

³⁾ *Eucnemis capucina* Ahr. a. *suturalis* m. Czarny o szerokiej, czerwono-brunatnej smudze wzdłuż szwu grzbietowego, rozki i nogi czerwono-żółte.

⁴⁾ P. P. E. VIII. pg. 132—133.

⁵⁾ P. P. E. III. pg. 123.

⁶⁾ P. P. E. II. pg. 13.

⁷⁾ P. P. E. IX. pg. 36.

⁸⁾ *Tetratoma ancora* Fbr. a. *insignis* m. Parzyste plamy tylne tworzą razem ze środkową plamą nieparzystą, odwrotnie jak u formy typowej, kotwicę prostą; reszta plam łączy się wzajemnie jak u a. *ornata* m. Tab. III. Fig. 5.

Stanowi przejście od a. *decorata* m. do a. *ornata* m.

⁹⁾ P. P. E. IV. pg. 94—96; IX. pg. 36—37.

Exocentrus lusitanus L. Szechynie VII na obłamanych gałęziach lipowych.

Saperda scalaris L. ♀ a. *hieroglyphica* Pall. Gruszów: 9 VI na usychającym grabie wraz ze znacznie liczniejszą typową; podawana z Kaukazu i Syberji,

Oberea erythrocephala Schrnk. ♀ a. *insidiosa* Muls. wraz z typową.

CHYSOMELIDAE¹⁾.

Donacia crassipes Fbr.; *semicuprea* Pnz.; *dentata* Hoppe; *versicolorea* Brahm; *aquatica* L.; *impressa* Pnz.; *marginata* Hoppe; *bicolora* Zschach.; *vulgaris* Zschach.; *simplex* Fbr. ♀ a. *aeruginosa* Wsth.; *simpl.* ♂ *aurichalcea* Wsth.

Plateumaris sericea L. a. *festucae* Fbr.; ser. a. *micans* Pnz.; ser. a. *armata* Pnz.; ser. ♀ *tenebricosa* Wsth.; *braccata* Scop.; *consimilis* Schrnk.; *rustica* Kunze.

Orsodacne cerasi L.; cer. + *melanura* Fbr. (Mazur: Gorgany); cer. a. *limbata* Ol.; cer. a. *glabrata* Pnz.; cer. a. *cantharoides* Fbr.; cer. a. *duftschmidti* Wse.

Zeugophora subspinosa Fbr.; *flavicornis* Mrsh.

Lema puncticollis Curt.; *erichsoni* Suffr.; *cyanella* L.; cyan. a. *obscura* Steph.; *melanopa* L.

Crioceris lilii Scop.; *merdigera* L.; m. + a. *rufipes* Hrbst. (Wyk.: Sil. Bor.); *asparagi* L. a. *pici* Heyd.

Labidostomis tridentata L.; *lucida* Grm.; *longimana* L.; long. a. *obscura* nov.²⁾.

Clythra 4-punctata L.; 4-p. ♀ *dissimilis* Wse; *laeviuscula* Ratzb.

Gynandrophthalma cyanea Fbr.; cyan. ♀ a. *nigripennis* nov.³⁾; *flavicornis* Charp.; *aurita* L.; *affinis* Hellw.

Coptocephala unifasciata Scop.; un. a. *4-maculata* Lac.; *rubicunda* Laich.

Cryptocephalus coryli L.; *8-punctatus* Scop.⁴⁾ (6 odmian);

¹⁾ Komplet tej rodziny dość niezupełny z tego powodu, że posługiwałem się sitem, wyjątkowo tylko siatką.

²⁾ *Labidostomis longimana* L. a. *obscura* m. Głowa i przedplecze ciemnozielone, metaliczne, pokrywy brunatno czarne.

³⁾ *Gynandrophthalma cyanea* Fbr. a. *nigripennis* m. Pokrywy smolistoczarne, zresztą jak typowa.

⁴⁾ Sądzę, że wyróżnianie odmian u *Cryptocephalus 8-punctatus* Scop. ma

6-punctatus L.; *6-p.* # a. *pictus* Suffr.; *6-p.* # *trijunctus* nov.¹⁾; *6-p.* # a. *separandus* Suffr.; *signatus* Laich.; *sign.* # a. *unifasciatus* nov.²⁾; *sign.* # a. *bifasciatus* nov.³⁾; *bipunctatus* L.; *bip.* # a. *bimaculatus* nov.⁴⁾; *bip.* a. *sanguinolentus* Scop.; *bip.* a. # *suturatus* nov.⁵⁾; *bip.* a. *4-notatus* Schäff.; *bip.* a. *thomsoni* Wse; *bip.* # a. *obliteratipennis* Pic: *biguttatus* Scop.; *aureolus* Suffr.; *aur.* a. *coeruleuscens* Schilsk.: *sericeus* L.; *ser.* + a. *pratorum* Suffr. (Wyk.: Sil.); *ser.* a. *coeruleus* Wse; *ser.* + *purpurascens* Wse (Wyk.: Sil.); *cristula* Dft.; *cr.* a. *auratus* Gerh.; *cr.* # *iridescens* nov.⁶⁾; *violaceus* Laich.; *v.* # *smaragdinus* Suffr.; *nitidulus* Fbr.; *nitidus* L.; *parvulus* Müll.; *marginatus* Fbr.; *frenatus* Laich.; *moraei* L.; m. a. *arquatus* Wse; m. + a. *vittiger* Mrs h. (Wyk.: Sil.); m. + a. *bivittatus* Gyll. (Wyk.: Sil.); m. # a. *interruptofasciatus* Suffr.; *octacosmus* Bed. Starzawa, Szechynie

co najmniej taką samą rację, jak w szczególnianie tychże u innych *Cryptocephalów* czy *Chrysomelidów* naogół, czy też tych rodzin, które odznaczają się szczególną zmiennością np. *Coccinellidae*. Pomijając inne względy, już choćby tylko w celu utrzymania przeglądu w większych kolekcjach, proponuję (na podstawie moich okazów) nazwy następujące:

gdy zanikną przednie plamki wewnętrzne	a. <i>6-punctatus</i> m.
w razie zaniku i tylnych wewnętrznych	a. <i>4-punctatus</i> m.
o ile zachowują się tylko przednie plamy wewnętrzne	a. <i>bipunctatus</i> m.
wreszcie formy bez plam	a. <i>impunctatus</i> m.
gdy u formy zasadniczej połączą się parami plamy tylné	a. <i>postiunctus</i> m.

skoro zaś przy 8-miu plamach zasadniczych wystąpią w przednim szeregu od wnętrza dwie plamki dodatkowe a. *10-punctatus* m. Tab. III. Fig. 6.

¹⁾ *Cryptocephalus 6-punctatus* L. a. *trijunctus* m. Stanowi przejście od a. *pictus* Suffr. do a. *separandus* Suffr. mianowicie: przednie plamy wewnętrzne zlane ze sobą na linii środkowej, tak samo i tylné, te ostatnie połączone przetkiem jeszcze na wzdłuż z przednimi zewnętrznemi. Tab. III. Fig. 8.

²⁾ *Cryptocephalus signatus* Laich. a. *unifasciatus* m. Plamy przednie wewnętrzne połączone ze sobą na szwie grzbietowym. Tab. III. Fig. 7 b.

³⁾ *Cryptocephalus signatus* Laich. a. *bifasciatus* m. Obok wewnętrznych plam przednich i plamy tylné połączone na linii środkowej. Tab. III. Fig. 7 c.

⁴⁾ *Cryptocephalus bipunctatus* L. a. *bimaculatus* m. Plama tylna silnie rozszerzona, wydłużona klinowato w kierunku plamki barkowej. Tab. III. Fig. 9 a.

⁵⁾ *Cryptocephalus bipunctatus* L. a. *suturatus* m. Barwa czerwona zredukowana do wąskiej smugi wzdłuż grzbietu i na końcach pokryw. Tab. III. Fig. 9 c.

Pierwszy stanowi przejście od formy zasadniczej do a. *sanguinolentus* Scop., drugi do a. *4-notatus* Schäff.

⁶⁾ *Cryptocephalus cristula* Duft. a. *iridescens* m. Ciemno-zielony metaliczny o tęczowej grze barw.

VI/2, VII, VIII/1, zwłaszcza na ostach; forma, jak słusznie zauważa Kuntze, wybitnie nizinna; *4-guttatus* Grm.; *4-pustulatus* Gyll.; *flavipes* Fbr.; *vittatus* Fbr.; v. + a. *negligens* Wse (Wyk.: Sil., Tenenb.: Warszawskie); *bilineatus* L.; bil. ≠ a. *bisbilineatus* Pic.; bil. ≠ a. *armeniacus* Falda.; *chrysopus* Gmel.; *frontalis* Mrsh.; *saliceti* Zebe; *ocellatus* Drap.; oc. + *nigrifrons* Bed. (Wyk.: Sil.); *labiatus* L.; lab. + a. *exilis* Steph. (Wyk.: Sil.); lab. + a. *digrammus* Suffr. (Wyk.: Sil.); *pygmaeus* Fbr. a. *amoenus* Drap.; *fulvus* Goeze; *fulv.* + a. *fulvicollis* Suffr. (Wyk.: Sil.); *pusillus* Er.; pus. a. *marshami* Wse.

Pachybrachys hieroglyphicus Laich.; hier. a. *ictericus* Wse.; *haliciensis* Mill.; + *hippophaës* Suffr. 2 okazy na wiklinach; rokitnik w okolicy nie rośnie (Wyk.: Tatr. m.).

Lamprosoma concolor Strm.

Pachnephorus pilosus Rossi; *tesselatus* Dft.

Bromius obscurus L.; obsc. ≠ a. *weisei* Heyd.; *obsc.* a. *epitobii* Wse.

Colaphus sophiae Schall.

Gastroidea viridula De g.; *polygoni* L.; pol. a. *ruficollis* Fbr.

Timarcha rugulosa H. Schäff.¹⁾ v. *lomnickii* Mill.; + *metallica* Laich. (Wyk.: Carp.).

Chrysomela + *coerulea* Ol. (Wyk.: Carp.); *coer.* + a. *marcasensis* Reitt., znacznie rzadsza od typowej (Kuntze: Miodobory); *rufa* Dft.; r. = v. *sulcicollis* Gerh.; + *marcasitica* Grm. (Wyk.: Carp., Tenenb.: Zamojskie); *marc.* + a. *cupreopurpurea* Grh. (Wyk.: Sil.); *marc.* + v. *turgida* Wse (Wyk.: Carp.); + *purpurascens* Grm. (Wyk.: Carp.); *pur.* ≠ *avia* Wse; + *olivacea* Suffr. (Wyk.: Carp.); *haemoptera* L.; *haem.* = a. *cameranoi* Piolti.; *goettingensis* L.; *limbata* Fbr.; *staphylea* L.; *sanguinolenta* L.; *marginalis* Dft.; *carnifex* Fbr.; *marginata* L.; *analis* L.; an. a. *lomata* Hrbst.; *orichalcea* Müll.; *geminata* Payk.; *gem.* + a. *cuprina* Dft. (Wyk.: Sil.); *hyperici* Forst.; *hyp.* a. *privigna* Wse; *cerealis* L.; cer. a. *alternans* Pnz.; cer. a. *ornata* Ahr.; cer. a. *mixta* Küst.; *coerulans* Scriba; *fastuosa* Scop.; *fast.* a. *speciosa* L.; *graminis* L.; gr. a. *fulgida* Fbr.;

¹⁾ Jeden okaz o stalowo-czarnej barwie, znaleziony w Lacku pod Dobromilem, posiada linię brzeżną w tylnych kątach przedplecza prawie nieprzerwaną tak, iż mógłby być uważany za formę typową.

menthastri Suffr.; *varians* Schall.; var. a. *centaura* Hrbst.; var. a. *pratensis* Wse; *polita* L.

Chrysochloa rugolosa Suffr.; *rug.* + *gärtneri* Wse (Wyk.: Tatr. m.); *cacaliae* Schrnk. # a. *tussilaginis* Suffr.

Phytodecta viminalis L.; *vim* a. *10-punctata* L.; *pim.* a. *baaderi* Pnz.; *rufipes* Deg.; *ruf.* a. *6-punctata* Fbr.; *flavicornis* Suffr.; *fl.* # *nigriventris* Reitt.; *fornicata* Brügg.; *5-punctata* Fbr.; *5-p.* a. *unicolor* Wse; *5-p.* + a. *nigriventris* Penecke (Wyk.: Sil., Tenenb.: Warszawskie); *5-p.* + a. *flavicollis* Dft. (Wyk.: Sil.); *5-p.* = a. *sorbi* Wse; *5-p.* a. *obscura* Grimm.; *5-p.* # a. *scutellata* nov.¹⁾; *pallida* L.; *pal.* + a. *decipiens* Wse (Wyk.: Sil.).

Phyllodecta vulgarissima L.; *tibialis* Suffr.; *tib.* a. + *cornelii* Wse (Wyk.: Pos.); *vitellinae* L.; *laticollis* Suffr.

Hydrotassa aucta Fbr. a. *glabra* Hrbst.; *marginella* L.; *hannoverana* Fbr.; han. a. *calthae* Wse.

Prasocuris phellandrii L.; *phell.* a. *sii* Wse; *junci* Brahm.

Sclerophaedon carniolicus Grm.; *carn.* # a. *obscurus* Wse.

Phaedon laevigatus Dft.; *cochleariae* Fbr.; *armoraciae* L.

Plagiодera versicolor Laich.

Melasoma aenea L.; *aen.* + a. *vitellinae* Scop. (Wyk.: Sil.); *aen.* a. *haemorrhoidalis* L.; *aen.* a. *violacea* Ol.; *cuprea* Fbr.; *20-punctata* Scop.; *collaris* L.; *coll.* + a. *geniculata* Dft. (Wyk.: Sil.); *populi* L.; *tremulae* Fbr.; *saliceti* Wse.

Agelastica alni L.

Phyllobrotica 4-maculata L.

Luperus pinicola Dft. # a. *silvestris* Wse; *xanthopus* Schrnk.; *flavipes* L.

Lochmaea capreae L.; *capr.* a. *scutellata* Chevr.; *suturalis* Thoms.; *crataegi* Forst.

Galerucella viburni Payk.; *grisescens* Joann.; *lineola* Fbr.; *luteola* Müll.; *calmariensis* L.; *calm.* # a. *lythri* Gyll.; *pusilla* Dft.; *tenella* L.

Galeruca tanaceti L.; *interrupta* Ol.; *pomonae* Scop.; *pom.* + a. *gredleri* Joann (Tenenb.: Białowieża); *laticollis* Sahlb.; *dahli* Joann.

Euluperus xanthopus Dft. (Wyk.: Hal. or.).

¹⁾ *Phytodecta 5-punctata* Fbr. a. *scutellata* m. W całości barwy czarnej, za wyjątkiem tarczki rdzawo-żółtej.

Podagrion fuscicornis L.; *f.* + *a. meridionalis* Wse.

Derocrepis rufipes L.

Crepidodera femorata Gyll.; *fem.* ≠ *a. aeneipennis* Wse; + *cyanescens* Dft. (Wyk.: Carp.); *nigritula* Gyll.; *transversa* Mrsh.; *ferruginea* Scop.

Epithrix pubescens Koch.; *atropae* Foudr.; *atr.* ≠ *maculata* Wse; *atr.* ≠ *a. nigrituta* L.; *atr.* ≠ *a. suturata* Hktgr.

Chalcoïdes nitidula L.; *aurea* Geoffr.; *aur. a. laeta* Wse; *aur. a. cyanea* Mrsh.; *fulvicornis* Fbr.; *aurata* Mrsh.; *aur. a. pulchella* Steph.; *plutus* Latr.; *lamina* Bed. + *a. cuprea* Bed. (Wyk.: Sil.).

Hippuriphila moderi L.; *mod. a. praescutellaris* Pic.

Minota + *obesa* Waltl. (Wyk.: Carp. Tatr. m.).

Mantura + *obtusata* Gyll. (Wyk.: Sil.); *rustica* L.; *rust. a. suturalis* Wse.

Chaetocnema semicoerulea Koch.; *sem. a. saliceti* Wse; *concinna* Mrsh.; *mannerheimi* Gyll.; *aridula* Gyll.; *hortensis* Geoffr.

Psylliodes cucullata Ill.; *subaenea* Kutsch., częsta w okolicznych lasach, w miejscach zacisznych, cienistych, niezbyt wilgotnych, najczęściej na *Salvia glutinosa* L., od poziomu mniej więcej 300 m do najwyższego w okolicy (616 m, suche zbocza Turnicy); *attenuata* Steph.; *chrysocephala* L.; *napi* Fbr.; *affinis* Payk.; *dulcamarae* Koch.; *hyoscyami* L.; *hyosc. v. chalcomera* Ill.; *luteola* Müll.; *picina* Mrsh.; *pic. a. melanophthalma* Dft.

Haltica queretorum Dft.; *saliceti* Wse; *tamaricis* Schrnk.; *oleracea* L.; *pusilla* Dft.

Hermaphroditia mercurialis Fbr.

Batophila rubi Payk.

Phyllotreta exclamationis Thunbg.; *ochripes* Curt. + *a. cruciata* Wse (Wyk.: Sil.); *tetrastrigma* Com.; *flexuosa* Ill.; *fl. a. fenestrata* Wse; *sinuata* Steph.; *undulata* Kutsch.; *vittula* Redt.; *nemorum* L.; *atra* Fbr.; *nigripes* Fbr.

Aphthona cyparissiae Koch.; *flaviceps* All.; *pallida* Bach.; *lutescens* Gyll.; *venustula* Kutsch.; *pygmaea* Kutsch.; *cyanella* Redt.; *coerulea* Geoffr.; *coer. + v. asthmatica* Wse, podawana z Krainy i północnych Włoch (Tenenb.: Warszawskie); *euphorbiae* Schrnk.; *euph. a. cyanescens* Wse; *ovata* Foudr.;

atrovirens Först.; + *lacertosa* Rosenh. — pospolita w okolicy (Wyk.: Hal. or.).

Longitarsus echii Koch.; *anchusae* Payr.; *anch.* ± v. *punctatissimus* Foudr.; + *obliteratus* Rosenh. (Kuntze: Opole, Podole, Przemyśl); *parvulus* Payk.; *holsaticus* L.; *apicalis* Beck.; *brunneus* Dft.; *brun.* ± a. *picinus* Wse; *luridus* Scop.; *lur.* + a. *nigrans* Wse (Wyk.: Sil.); *lur.* + 4-signatus Dft. (Wyk.: Mas.); *lur.* v. *cognatus* Wse; *nasturtii* Fbr.; *atricillus* L.; at. v. *declinis* Wse; *suturellus* Dft.; *sut.* a. *paludosus* Wse; *curtus* All.; *melanocephalus* Deg.; *mel.* v. *atriceps* Kutsch.; *longipennis* Kutsch.; *verbasci* Pnz.; *lycopi* Foudr.; *pratensis* Pnz.; + *pulmonariae* Wse (Kuntze: Podole, Opole, Karpaty zach.); *exoletus* L.; *juncicola* Foudr.; *succineus* Foudr.; *jacobeae* Waterh.

Dibolia schillingi Letzn.; *depressiuscula* Letzn.; *rugulosa* Redt.; *occultans* Koch.

Apteropeda globosa Ill.

Mniophila muscorum Koch.; *musc.* v. *wróblewskii* Wańk.

Argopus ahrensi Grm.

Sphaeroderma testaceum Fbr.; + *rubidum* Graells. (Kuntze: Kraków, Przemyśl, Zamość), niewiele rzadsza od *testaceum* Fbr.

Hispa atra L.

Hypocassida subferruginea Schrank.; *subf.* ± a. *sobrina* Wse.

Cassida viridis L.; *haemisphaerica* Hrbst.; *splendidula* Suffr.; *murraea* L.; *mur.* a. *maculata* L.; *atrata* Fbr.; *seladonia* Gyll.; *denticolis* Suffr.; *rufovirens* Suffr.; *sanguinolenta* Müll.; *prasina* Ill.; *rubiginosa* Müll.; *vibex* L.; *nebulosa* L.; *flaveola* Thunbg.; *fl.* ± a. *littoralis* Wse; *nobilis* L.; *vittata* Vill.

IPIDAE¹⁾.

Phloeosinus + *thujae* Perris²⁾ Witoszyńce VII (Wyk.: Sil. Pos. Bor.; Kozikowski i Nunberg: Małopolska).

¹⁾ P. P. E. IX. pg. 37--38.

²⁾ 3 VII znalazłem na usychającym jałowcu, mierzącym przy ziemi około 6 cm średnicy, dwie samice wgryzające się pod korę; chodniki założone na wysokości mniej więcej 20 cm. po obu stronach bocznej gałązki, były jeszcze tak płytkie, że nie kryły w całości owadów.

W tydzień później spotkałem na tym samym jałowcu jednego, drobnego samca, lażącego po korze; jedną samicę w jednym ramieniu głębokiego chod-

Résumé.

Man kann unter den in der Umgebung von Przemyśl gefundenen Käfern eine neue Art und 25 neue Farbenaberrationen unterscheiden.

1. *Thalassophilus longicornis* Strm. a. *atratus* nov. Kopf schwarz, Halsschild und Flügeldecken schwarzbraun.

2. *Dromius planifrons* nov. Kopf und Halsschild pechschwarz, der letzte an der Basis breit rotbraun, Flügeldecken schwarzbraun, längs der Naht und an den Seiten heller; Fühler, Mund und Beine rostrot; Unterseite etwas dunkler. Stirn glatt, höchstens mit einigen, undeutlichen Runzeln neben den Augen. Halsschild fast so breit als lang, mit gerade abgeschnittener Basis und fast rechten Hinterwinkeln. Flügeldecken seicht gestreift, am 3-ten und 6-ten Streifen mit je 4 eingestochenen Punkten. Long. 6 mm.

Die Art steht an der Grenze zwischen *Dr. agilis* Fbr. und *angustus* Brull.; von beiden durch die dunklere Färbung verschieden; dem ersten durch die Zahl der Punkte an den Streifen nahestehend, dem zweiten durch glatte Stirn ähnlich; die Zahl der Punkte an den Streifen jedoch geringer als bei *agilis*, grösser als bei *angustus*. Durch die Gestalt des Halsschildes mit *cordicollis* Vorbr. leicht verwandt; von *longulus* Friv. durch glatte Stirn und die Zahl der Punkte an den Streifen verschieden.

Zwei Exemplare unter feuchtem Moos am Tannenstumpfe. Spätherbst.

nika i jedną parę w komorze godowej (wskazywałoby to, że może jednak kopulacja dokonuje się w kom. god.), wreszcie jedną samicę strząślem z sąsiedniego krzaka.

Dalsze obserwacje zostały przerwane wskutek tego, że odnośny jałowiec podpalono.

Witoszyńce pod Przemyślem stanowią co do kolejności trzecie, względnie czwarte stanowisko tego kornika w Małopolsce; sam teren przedstawia się naogół jako krzaki, nieużytki, częściowo pastwisko, częściowo zagajnik, rozmieszczone na południowo-wschodnich stokach wzgórz, pokrytych wyżej młodym lasem. Bezpośrednie otoczenie wymienionego jałowca, porośnięte młodą sosną i jodłą brzozą, głogiem i tarniną, gdzieniegdzie tylko jałowcem, nie daje się ściśle określić jako „juniperetum“, jakkolwiek wskutek ustawicznego niszczenia, zwłaszcza drzew szpilkowych, przedzej czy później w juniperetum przejdzie. Obraz ten, stanowiąc przedłużenie ku wschodowi kompleksu lasów „brylinieckich“, w których występuje fauna wybitnie karpacka, mimo, iż przekracza zaledwo 300 m, daje się zaliczyć do podgórza wyższego.

3. *Dexiogya corticina* Er. a. *thoracica* nov. Kopf, Hals-schild und 5 Abdominalsegment, braun-schwarz.

4. *Epuraea distincta* Grm. a. *4-notata* nov. Die schwarzen Querbinden so verbreitert, dass nur Halsschildrand, Schultern, Seitenrand und Spitze der Flügeldecken und innerhalb derselben vorne ein grösseres, — hinten nur ein winziges Fleckchen hell bleiben. Tab. III. Fig. 1.

5. *Atomaria plicata* Reitt. a. *nigra* nov. Der Käfer ist schwarz, die Fühler und Beine dunkelbraun, Knie und Tarsen rostrot.

6. *Mycetophagus multipunctatus* Fbr. a. *fasciatus* nov. Die vorderen Fleckchen fliessen zu einer vollständigen Querbinde so zusammen, dass an dem gelben vorderen Flügeldeckendrittel nur Schildchenumgebung und höchstens zwei undeutliche, seitliche Fleckchen dunkel bleiben. Tab. III. Fig. 2.

7. Als typische Färbung für *Mycetophagus fulvicollis* Fbr. betrachte ich das Vorhandensein von zwei gelben Querbinden und eines gleichen Seitenfleckes an den Flügeldecken. Tab. III. Fig. 3 b.

der Seitenfleck verbindet sich mit der vorderen Querbinde, die Binden verbreitert a. *salicis* nov. Tab. III. Fig. 3 a.
der Seitenfleck fehlt, die Binden verschmälert
a. *quercus* nov. Tab. III. Fig. 3 c.

Von 13 gefundenen Exemplaren entfallen auf die einzelnen Aberrationen: *salicis* — 1; *fulvicollis* — 10; *quercus* — 2.

8. *Litargus connexus* Geoffr. a. *6-notatus* nov. Von der vorderen Querbinde bleibt nur ein oblonger Schulterfleck zurück, die hintere zu zwei Fleckchen reduziert, der Spitzfleck fehlt. Tab. III. Fig. 4.

9. *Eucnemis capucina* Ahr. a. *suturalis* nov. Schwarz, der breite Nahtstreif rotbraun, Fühler und Beine rostrot.

10. *Tetratomia ancora* Fbr. a. *insignis* nov. Die paarigen hinteren Flecke stellen mit dem mittleren, unpaarigen Fleck, umgekehrt wie bei der Stammform, einen aufrechten Anker dar; die anderen Flecke gehen, wie bei a. *ornata*, ineinander. Bildet den Übergang von a. *decorata* zu a. *ornata*. Tab. III. Fig. 5.

11. *Labidostomis longimana* L. a. *obscura* nov. Kopf und Halsschild dunkel erzgrün, Flügeldecken schwarzbraun.

12. *Gynandrophthalma cyanea* Fbr. a. *nigripennis* nov. Flügeldecken schwarz, sonst wie Stammform.

13. Ich bin der Ansicht, dass beim *Cryptocephalus 8-punctatus* Scop. die Unterscheidung seiner Farbenspiele zum mindesten so gerechtfertigt ist, wie bei den anderen *Cryptocephalus*-Arten, beziehungsweise denjenigen Familien, die sich durch ihre Veränderlichkeit auszeichnen z. B. bei den Coccinelliden. Ich darf wohl die manchfachen anderen, dafür entscheidenden Gesichtspunkte ausser Acht lassen und schlage schon wegen der notwendigen Übersichtlichkeit grösserer Sammlungen, folgende Bezeichnungen vor:

beim Erlöschen der inneren Flecke vorne

a. *6-punctatus* nov.

bei gleichzeitigem Erlöschen der inneren Flecke hinten

a. *4-punctatus* nov.

beim blossen Zurückbleiben der äusseren Flecke vorne

a. *bipunctatus* nov.

endlich bei den fleckenlosen Exemplaren

a. *impunctatus* nov.

fliessen bei der Grundform die Flecke hinten paarweise zusammen a. *postiunctus* nov.

treten bei 8 Grundflecken noch 2 von innen in die Vorderreihe a. *10-punctatus* nov. Tab. III. Fig. 6.

Von den 42 Exemplaren, die ich besitze, entfallen auf die einzelnen Aberrationen: *impunctatus* — 1; *bipunctatus* — 2; *4-punctatus* — 8; *6-punctatus* 2; *8-punctatus* — 16; *postiunctus* — 12; *10-punctatus* — 1.

14. *Cryptocephalus 6-punctatus* L. a. *trijunctus* nov. bildet den Übergang von a. *pictus* Suffr. zu a. *separandus* Suffr. und zwar: die vorderen, inneren Makel verschmelzen miteinander an der Naht, ebenso die hinteren; die letzten verbinden sich dabei mit den vorderen, äusseren Makeln der Länge nach. Tab. III. Fig. 8.

15. *Cryptocephalus signatus* Laich. a. *unifasciatus* nov. Die vorderen, inneren Makel verbinden sich an der Naht miteinander. Tab. III. Fig. 7 b.

16. *Cryptocephalus signatus* Laich. a. *bifasciatus* nov. Gleichzeitig mit den vorderen, inneren Makeln, verschmelzen auch die hinteren zu einer breiten Querbinde. Tab. III. Fig. 7 c.

17. *Cryptocephalus bipunctatus* L. a. *bimaculatus* nov. Mit dem hinteren, stark erweiterten, keilförmig gegen den Schulterfleck verlaufenden Makel. Tab. III. Fig. 9 a.

18. *Cryptocephalus bipunctatus* L. a. *suturatus* nov. Nur mit dem schmalen roten Rückenstreif und roter Flügeldeckenspitze. Tab. III. Fig. 9 c.

Der erste bildet den Übergang von *bipunctatus* L. zu a. *sanguinolentus* Scop.; der zweite von *sanguinolentus* Scop. zu a. *4-notatus* Schäff.

19. *Cryptocephalus cristula* Duf. a. *iridescens* nov. Schwarzgrün, metallisch, alle Regenbogenfarben spielend.

20. *Phytodecta 5-punctata* Fbr., a. *scutellata* nov. Der ganze Käfer oben schwarz, nur Schildchen rostrot.

Przyczynek do znajomości bleskotek (*Chalcididae*)
jako pasorzytów korników (*Ipidae*).

(Beitrag zur Kenntnis der Borkenkäferparasiten aus der Familie *Chalcididae*).

podał

MARJAN NUNBERG.

Zajmując się przez szereg lat kornikami, miałem bardzo często sposobność zetknąć się z ich rozmaitymi pasorzytami. W pracy niniejszej podaję tylko daty, odnoszące się do rodziny *Chalcididae*. Do zebrania materiału z rozmaitych okolic Polski przyczyniły się w znacznej mierze zasiłki, jakie otrzymywałem z Ministerstwa Rolnictwa, za co niech mi będzie wolno na tem miejscu złożyć podziękowanie wspomnianej instancji, a P. inż. Światosławowi Nowickiemu za łaskawe oznaczenie materiału bleskotek.

Rhopalicus suspensus Ratz. Bleskotkę tę wyhodowałem z następujących gatunków korników:

Phthorophloeus spinulosus Rey. Materiał wylegowy zebrałem na Czantorji (Besk. Śl.), około 600 m n. p. m., 1 VII 927. Wyłągł się tylko jeden okaz ♂, który przezimował w żerowisku tego kornika prawdopodobnie jako larwa.

Blastophagus piniperda L. Dziegielów (k. Cieszyna) 5 VI 927; złapałem 10 ♀ na pniu sosny około 10 cm grubości, opadniętej przez cetyńca. Chodniki larwowe kornika były na 10—15 cm długie, a więc larwy dochodziły mniej więcej połowy swego